

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Mfv.III.10.739/2012/4.szám

A Kúria a személyesen eljáró felperesnek a jogtanácsos által képviselt OEP ... Területi alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Gyulai Munkaügyi Bíróságon 2.M.332/2011. szám alatt indított és a Gyulai Törvényszék 2012. június 5-én kelt 3.Mf.25.363/2012/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.363/2012/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes 2011. május 5-én kelt határozatával - a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 87. §-a alapján - a K. J. biztosított által 2009. július 2-án elszenvedett balesettel összefüggésben felmerült egészségbiztosítási ellátási költség címén 1.975.604 forint és kamata megfizetésére kötelezte a felperest, mert a lefolytatott bizonyítás alapján megállapíthatónak találta, hogy a baleset a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 42. § a) pontja, 50. §-a, 51. § (1) bekezdése, 54. § (1)-(3) bekezdései, 55. §-a és az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002.(II.20.) SzCsM-EüM együttes rendelet (R.) 4. számú melléklet III. fejezet 12.2. pont és 14.10. pontjai foglalkoztató általi megszegése miatt következett be.

A Gyulai Munkaügyi Bíróság a fizetési meghagyást hatályon kívül helyezte. Az elsőfokú bíróság a közigazgatási eljárásban lefolytatott bizonyítás anyaga, a felek előadása, az okirati bizonyítékok és a perben meghallgatott tanúk vallomása alapján megállapította, hogy a felperes a fizetési meghagyásban felsorolt jogszabályok közül megszegte az Mvt. 51. § (4) bekezdését, 54. § (2)-(3) bekezdését, valamint az R. 14.10. pontjában foglalt előírását, e munkavédelmi szabályok megsértése azonban nem áll okozati összefüggésben a balesettel, mert azt kizárólag a sérült felperes által el nem hárítható azon magatartása okozta, hogy a tetőn történő munkavégzés közben biztonsági övét szabálytalan módon kikapcsolta és a törékeny palára lépett, ami beszakadt alatta.

Az elsőfokú bíróság ítéletét a Gyulai Törvényszék annak helyes indokai alapján helybenhagyta. Az alperes fellebbezésében foglaltak kapcsán rámutatott arra, hogy a tetőfedés, palázás előírásaira vonatkozó munkavédelmi oktatás megtörténtét a felperes által csatolt okirat megfelelően tanúsította, az oktatásról készült dokumentum ugyanis formai követelményekhez nincs kötve, azon kézírásos bejegyzések is szerepelhetnek, az pedig, hogy a magasban végzendő tevékenységre vonatkozó bejegyzések az oktatást követően kerültek volna az okiratra, nem nyert bizonyítást. A baleset nem azért következett be, mert a sérült nem rendelkezett a magasban végzett munka kockázataira is kiterjedő orvosi alkalmassági véleménnyel és - tekintve, hogy a sérült szabálytalan munkavégzését a földön dolgozó munkavállalók nem látták - a munkairányító jelenléte esetén sem lett volna megakadályozható. A baleset bekövetkeztét az előírásszerűen megépített padozat sem akadályozhatta volna meg, mert a sérült arról éppen a pallók áthelyezése érdekében lépett le szándékosan a palatetőre úgy, hogy közben a biztonsági övét is kikapcsolta.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan „az eljárás új eljárásra való utasítását, valamint a felperes költségeiben való marasztalását kérte az Ebtv. 67. § (1) bekezdése, az Mvt., az R. és a KK 25. számú állásfoglalásban foglaltak megsértésére hivatkozva. Álláspontja szerint a helyesen megállapított tényállásból levont jogi következtetések tévesek, abból hogy a sérült a biztonsági övét kikapcsolta és a palára lépett, nem állapítható meg, hogy a balesetelhárító, egészségvédő óvórendszabályt, óvintézkedést kizárólag a balesetet szenvedett munkavállaló mulasztotta el, figyelemmel arra is, hogy a munkavégzés egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtését és folyamatos fenntartását, annak személyi és tárgyi feltételeinek biztosítását a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 102. §-a is a munkáltató kötelezettségévé teszi.

Az alperes kiemelte, hogy a foglalkoztatónak - az R. III. fejezet 14.2. pont, 14.3. pont és 14.10. pontjainak megfelelően - fokozott figyelmet kellett volna fordítania arra, hogy a törékeny felületre a munkavállaló ne tudjon rálépni. Az elsőfokú bíróság megállapította ugyan, hogy a tetősíkon elhelyezett padozat nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, mivel arra anyag keresztirányban nem került elhelyezésre, az okozati összefüggés hiányára való következtetése azonban helytelen, mivel egy hossz- és keresztirányban is elhelyezett, rögzített padozattal kiküszöbölhető lett volna, hogy a sérült állásváltoztatás közben a palára lépjen és lezuhanjon. Ha padozat keresztirányban is ki lett volna alakítva, a sérült a biztonsági kötél igazításakor a biztonságos pallóra állhatott volna és nem kellett volna a hullámpalára lépnie. Az alperes a fentiekkel összefüggésben kifogásolta, hogy a bíróság az eljárás során felmerült szakkérdésekre, indítványa ellenére nem rendelt ki munkavédelmi szakértőt.

Az Mvt. 51. § (1) bekezdése és 55. § (1) bekezdés a)-b) pontjai megsértése körében az alperes annak az eljárt bíróságok általi figyelmen kívül hagyását kifogásolta, hogy a sérült munkavédelmi oktatása a segédmunkás munkakörre történt, a baleseti jegyzőkönyvben és a munkaköri orvosi alkalmasságról készült iraton ugyanakkor kőműves munkakör szerepel, amiből következik, hogy a felperes nem megfelelő szakképzettségű munkavállalót bízott meg a tetőfedési munka elvégzésével, ezért a balesetért felelősség terheli.

Az Mvt. 50. §-a megsértése kapcsán az alperes - a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998.(VI.24.) MM 1. § a) pontja, 3. § (1) bekezdés a) pontja, 4. § (1) bekezdése és 16. §-a alapján - hivatkozott arra is, hogy a sérült a magasban végzendő munkára való orvosi alkalmassági vizsgálaton nem vett részt, így a tetőn nem végezhetett volna munkát, az alkalmassági vizsgálat hiánya közvetetten okozati összefüggésben áll a felperes mulasztásával.

Az alperes szerint a munkairányító kijelölésének hiányára vonatkozó érvelés is helytelen: a munkairányító feladata lett volna a munkaterület jogszabályi előírásoknak megfelelő kialakításáról való gondoskodás, a padozat keresztirányban való elhelyezésének, valamint annak biztosítása, hogy a tetőn csak szakképzettséggel rendelkező, megfelelő munkavédelmi oktatásban részesített munkavállaló dolgozzon. A munkairányító feladata lett volna a biztonsági kötél kikötési pontjainak és méretének meghatározása annak érdekében, hogy a kötél ne akadjon bele a pallóba, ez esetben ugyanis a sérültnek azt nem kellett volna áthelyeznie, így nem alakult volna ki a balesetveszélyes helyzet. A megfelelő védőeszköz biztosítását a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz

használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló 65/1999.(XII.22.) EüM rendelet 4. § (1) a) és b) pontja a munkáltató kötelezettségévé teszi; mindezek alapján az eljárás bíróságok csak feltételezések alapján mondták ki, hogy a munkairányító jelenléte irreleváns volt a baleset bekövetkeztében.

Végül az alperes az Mvt. 54. § (1) bekezdése megsértése körében állította, hogy a kockázatértékelés hiánya és a baleset közötti okozati összefüggés is megállapítható, mert a tetőn végzett, hullámpala elhelyezési munka szigorú biztonsági előírások alkalmazását indokoló veszélyes feladatnak minősül, amelynek megkezdése előtt szükséges lett volna a leesés, csúszásveszély elleni védelem kialakításának módját meghatározó kockázatértékelés elvégzése.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Kiemelte, hogy az R. 14.2. pontja szerint a padozat kialakítása nem kötelező, az a lezuhanás meggátolásának lehetősége mellett egy vagylagos módszer. A sérültnek biztosított heveder - az alperes által sem vitatottan - alkalmas volt a lezuhanás megakadályozására, ezért a felülvizsgálati kérelem ezzel kapcsolatos érvelése nem foghat helyt. A munkavédelmi szabályszegések és a baleset közötti okozati összefüggés hiányát az eljárás bíróságok helyesen állapították meg. A munkavégzés helyét letről nem lehetett szemmel tartani, a munkairányító egyébként sem köteles és képes arra, hogy valamennyi munkavállalót egyidejűleg és folyamatosan figyelemmel tartson. A sérült a leesést gátló heveder használatára ki lett oktatva, azt a munkavégzés során használta is, pillanatnyi döntését, az őv kikapcsolását a felperesnek nem állt módjában megakadályozni. A kockázatértékelés hiányát is helyesen értékelték az eljárás bíróságok, az orvosi vizsgálat hiánya pedig azért nem volt vizsgálható a perben, mert erre nézve az alperes fizetési meghagyása semmiféle megállapítást nem tartalmazott. A baleset kizárólag azért következett be, mert a sérült az általa pontosan ismert munkavédelmi szabályt szándékosan megszegte, ezért a jogerős ítélet hatályában való fenntartása indokolt.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdésében meghatározott keretek között vizsgálta felül.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében nem vitatta az eljárás bíróságok által alapul vett tényállást. Az irányadó tényállás szerint a sérült hullámpalázási munka végzése közben akkor szenvedett balesetet, amikor a tetősíkon lévő palló áthelyezése

érdekében a biztonsági övét kikapcsolta és a palló melletti rejtett hibás palára lépett, ami beszakadt alatt, így kb. 4,5 méteres magasságból a földre zuhant. A lefolytatott bizonyítás adatai egyértelműen alátámasztották, hogy a munkavállalóknak a biztonsági öv kötelező használatára való kioktatása megtörtént, a sérült ezen előírás betartására és a pallók szabályszerű mozgatására vonatkozó előírásokkal is tisztában volt. A peradatok alapján az is megállapítható volt, hogy a sérült munkavégzését, a közvetlenül a baleset bekövetkezte előtti szabálytalanságot (védőöv kikapcsolása) a helyszínen lévő munkavállalók közül senki nem láthatta és észlelhette, egyrészt mert a sérült a tetőn takarásban dolgozott, másrészt mert senkinek nem jelezte azt, hogy a pallók áthelyezésére, a védőöv kikapcsolására készül. Arra nézve, hogy a pallók mozgatására, áthelyezésére más alkalommal a felperesnél a sérült által kivitelezett módon került volna sor, azaz a felperes a szabálytalan munkavégzést eltűrte volna, semmilyen adat nem merült fel a perben. A sérült tanúként maga is úgy nyilatkozott, hogy ez volt az első eset, amikor a pallók mozgatása érdekében nem ment le az állványra, hanem azt maga próbálta odébb tolni, arra pedig, hogy miért választotta a palló áthelyezésének a felperesnél követett gyakorlattól eltérő, általa is tudottan szabálytalan és veszélyes módját, a sérült csupán azt a magyarázatot tudta adni, hogy valószínűleg nem gondolta végig „ezt az egészet”.

A fentiek alapján az eljáró bíróságok a feltárt munkavédelmi szabálytalanságok és a baleset közötti okozati összefüggés hiányát logikai ellentmondás nélkül állapították meg. A sérült nem azért lépett a palára, mert a palló szabálytalanul került kialakításra és nem ezért zuhant le. A sérült - a tanúvallomásokból kitűnően - az addig követett gyakorlattól eltérően a palló szabálytalan mozgatása érdekében az állvány helyett a tetőszerkezetre állt, mégpedig - szintén szabálytalanul - úgy, hogy közben a felperes által biztosított védőövet kikapcsolta. A baleset a sérült tudatos szabályszegő magatartása miatti bekövetkezte az alperes által felhívott munkavédelmi szabályok betartása esetén sem lett volna megelőzhető, figyelemmel arra is, hogy a munkairányító alperes által felsorolt feladatai, különösen a munkavégzés minden munkavállaló tevékenységére kiterjedő folyamatos figyelemmel kísérésére irányuló kötelezettsége az Mvt. rendelkezéseiből nem vezethető le. Az alperes ugyanezen okok miatt alaptalanul hivatkozott a tudatos szabályszegés kockázatértékeléssel való kiküszöbölésének lehetőségére is, a kikötési pontok szabálytalan meghatározását pedig a tanúk egybehangzó vallomása cáfolta.

Az alperes a fizetési meghagyásban a sérült munkaköri alkalmasságával, szakképzettségével, jártasságával, a biztonsági kötéll kikötési pontjainak, méreteinek kijelölésével kapcsolatban munkavédelmi szabályszegést nem rótt a felperes terhére, az erre vonatkozó munkavédelmi szabályok megszegése a társadalombiztosítási

határozat jogszerűsége felülvizsgálatát nem képezhette, az ezzel összefüggő kifogások a jogerős ítélet megalapozatlanságának alátámasztására sem alkalmasak.

Mindezek alapján a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy az eljárt bíróságok jogszabálysértés nélkül foglaltak állást a vizsgált munkavédelmi szabályok megszegése és a baleset közötti okozati összefüggés hiányáról, ezért a jogerős ítéletet - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban nem merült fel költsége, ezért a Kúria e tárgyban a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján mellőzte a határozathozatalt.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről az Ebtv. 75/A. §-a alapján határozott.

Budapest, 2013. november 18.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő